

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Domeniul de studii universitare de doctorat:

ECONOMIE ȘI AFACERI INTERNAȚIONALE

REZUMAT TEZĂ DE ABILITARE

Servicii în era digitală: provocări și oportunități în mediul internațional de afaceri

Autor:

conf. univ. dr. Ana Maria MARINOIU

*Facultatea de Relații Economice Internaționale
Departamentul de Relații Economice Internaționale*

REZUMAT

Prezenta teză de abilitare intitulată „**Servicii în era digitală: provocări și oportunități în mediul internațional de afaceri**” constituie o sinteză riguroasă, elaborată dintr-o perspectivă structural-tematică și cronologică, a principalelor activități științifice, profesionale și academice desfășurate în perioada ulterioară obținerii titlului de doctor în economie, în anul 2012. Teza reflectă evoluția și contribuțiile relevante în domeniul serviciilor în contextul digitalizării, cu accent pe provocările și oportunitățile din mediul internațional de afaceri. Totodată, documentul include planul strategic de dezvoltare a carierei universitare, cu accent pe direcțiile didactice și de cercetare științifică.

Lucrarea este organizată în **două secțiuni** principale: **Partea I. Contribuția specifică la dezvoltarea cercetării științifice în domeniul economiei și afacerilor internaționale**, printr-o abordare multi-nivel a serviciilor în contextul erei digitale și **Partea a II-a Planurile de dezvoltare a carierei științifice, profesionale și academice** care reflectă angajamentul față de progresul continuu în mediul universitar. Aceste secțiuni sunt precedate de un *rezumat* (redactat în limbile română și engleză) și de o introducere care contextualizează demersul academic. Lucrarea se încheie cu o parte distinctă – III. *Referințele bibliografice* – ce include sursele utilizate în procesul de documentare.

Prezentarea contribuțiilor personale la cercetarea în domeniul tezei de abilitare este structurată pe patru **direcții de dezvoltare** care se înscriu în cadrul unei analize multidimensionale a evoluției serviciilor în contextul unui mediu de afaceri internațional dominat de digitalizare, după cum urmează: **D1** - *Analiza evoluției industriei serviciilor în contextul transformărilor generate de procesele de inovare și de implementare a tehnologiilor digitale* care investighează dinamica industriei serviciilor, având în vedere impactul profund al proceselor de inovare și al adoptării tehnologiilor digitale asupra structurii și funcționării sectorului; **D2** - *Analiza rolului inovării și digitalizării serviciilor în îmbunătățirea avantajelor competitive ale companiilor* examinează rolul strategic al digitalizării și inovării în consolidarea avantajului competitiv al organizațiilor, prin optimizarea proceselor și crearea de valoare adăugată; **D3** - *Explorarea constrângerilor de reglementare și a provocărilor instituționale în contextul digitalizării și internaționalizării*

serviciilor analizează provocările instituționale și constrângerile de reglementare, generate de tendințele de digitalizare și internaționalizare, cu accent pe adaptabilitatea cadrului normativ la noile realități economice și **D4 - Sustenabilitate și tranziție verde în sectorul terțiar: Provocări și oportunități pentru mediul internațional de afaceri** presupune explorarea dimensiunii sustenabilității și a tranziției verzi în sectorul serviciilor, identificând provocările și oportunitățile emergente pentru mediul internațional de afaceri în contextul unei economii responsabile și ecologice.

Fiecare dintre cele patru direcții de cercetare este construită într-o manieră simetrică, astfel încât să evidențieze contribuțiile personale privind structura și rolul serviciilor în contextul afacerilor internaționale. Analiza pornește de la *cadrul tematic al cercetării*, continuă cu prezentarea *contribuțiilor proprii* și este organizată pe teme de cercetare, în funcție de tipologia serviciilor abordate în principalele lucrări publicate după conferirea titlului de doctor în economie și selectate pentru a îndeplini criteriile de abilitare.

Prima direcție de cercetare privind **evoluția industriei serviciilor în contextul inovării și digitalizării** analizează transformările profunde care au redefinit acest sector ca pilon central al economiei globale. Cercetarea evidențiază contribuțiile personale în domeniu, printr-o serie de lucrări științifice care abordează fenomenul de servitizare, economie dematerializată și transformările structurale generate de tehnologie. Două studii de caz relevante: serviciile de vamuire (*Tema 1 Evoluția serviciilor în era digitalizării: transformări, provocări și perspective viitoare - Studiu de caz e-Vama*) și cele educaționale (*Tema 2 Tendința de specializare a economiilor naționale în tranzacții internaționale cu servicii - studiu de caz exportul serviciilor educaționale universitare de medicină*) – ilustrează aplicabilitatea cercetării în contexte concrete. Articolul despre e-Vama analizează digitalizarea procedurilor vamale, introducerea platformelor electronice și impactul asupra competitivității economice, folosind indicatori precum LPI și Doing Business. În paralel, internaționalizarea educației prin mobilitatea academică și integrarea tehnologiilor digitale reflectă transformările din sectorul public în era digitală.

Cea de-a **doua direcție de cercetare** se fundamentează pe un portofoliu de cinci lucrări reprezentative, publicate în reviste indexate în baza de date Web of Science (Clarivate Analytics), având un scor AIS (Article Influence Score) mai mare de 0,15, sau capitole/cărți de specialitate editate de edituri de prestigiu, naționale sau internaționale. Aceste contribuții sunt organizate tematic în cadrul a trei teme de cercetare distincte, reunite sub conceptul integrator al inovării și

digitalizării serviciilor, abordate ca vectori strategici pentru consolidarea avantajului competitiv al companiilor.

***Tema 1** Companii și orientarea strategică către inovare, tehnologizare și digitalizare ca modalități de îmbunătățire a competitivității în mediul internațional de afaceri* demonstrează că firmele care adoptă tehnologii precum IA, IoT, cloud computing și big data, își extind portofoliul dincolo de produse fizice, oferind soluții integrate bazate pe servicii digitale.

***Tema 2** Creșterea competitivității companiilor prin digitalizarea serviciilor - Studiu de caz* eficientizarea lanțului de aprovizionare prin utilizarea inteligenței artificiale a fost aleasă pentru a demonstra cum pentru a rămâne competitive, companiile trebuie să utilizeze digitalizarea serviciilor ca instrument strategic, nu doar operațional, care permite optimizarea proceselor interne și consolidarea poziției pe piață.

***Tema 3** Impactul digitalizării și automatizării asupra serviciilor suport și auxiliare din industria auto românească: transformări în structura organizațională, competențe și relații de muncă* cuprinde cercetarea efectuată asupra industriei auto din România care demonstrează cum digitalizarea și automatizarea remodelează producția, munca și politica către noi forme care extind, transformă și solicită în mod direct noi capacități din economia serviciilor.

A treia direcție de cercetare cuprinde o sinteză a rezultatelor cercetărilor privind explorarea constrângerilor de reglementare și a provocărilor instituționale în contextul digitalizării și a internaționalizării serviciilor aplicabile la două domenii critice: *Serviciile de plată electronică - Tema 1* și *Serviciile energetice în contextul tranziției către energii regenerabile - Tema 2*. În primul caz, reglementarea plăților digitale în Uniunea Europeană și România ilustrează modul în care adaptarea instituțională și armonizarea reglementărilor sunt esențiale pentru asigurarea interoperabilității, a încrederii consumatorilor și a incluziunii financiare. În al doilea caz, guvernanta serviciilor de energie regenerabilă demonstrează modul în care tehnologiile digitale, precum rețelele inteligente și platformele bazate pe date, necesită cadre de reglementare coerente pentru a echilibra inovarea, durabilitatea și securitatea.

În contextul global actual, caracterizat de presiuni ecologice, schimbări climatice și epuizarea resurselor naturale, sustenabilitatea și transformarea verde au devenit imperative strategice pentru toate sectoarele economice. Serviciile, ca parte integrantă a economiei moderne, sunt profund influențate de aceste tendințe, mai ales în ceea ce privește digitalizarea și internaționalizarea. În cadrul celei de-a **patra direcții de cercetare** am analizat modul în care

sustenabilitatea și ecologismul corporatist modelează transformarea digitală și extinderea globală a serviciilor, cu referințe directe către lucrările academice care au reprezentat studii de caz pentru direcțiile anterioare. În principal, analiza sustenabilității și a transformării verzi s-a realizat în două direcții: *Tema 1* cuprinde o definiție a fundamentelor sustenabilității și transformării verzi în mediul internațional de afaceri. *Tema 2* realizează o scurtă trecere în revistă a contribuțiilor personale cu privire la impactul sustenabilității și al transformării verzi asupra serviciilor analizate ca studii de caz în capitolele precedente.

O secțiune distinctă în cadrul tezei de abilitare o reprezintă **sinteza parcursului profesional și academic** cu evidențierea contribuțiilor relevante în domeniul economiei și afacerilor internaționale. Activitatea mea s-a desfășurat constant pe trei direcții majore: predare, cercetare științifică și formare profesională continuă.

Carierea profesională în domeniul economiei și afacerilor internaționale reflectă un traseu academic solid, început cu absolvirea Facultății de Relații Economice Internaționale din cadrul Academiei de Studii Economice din București, urmat de aprofundarea studiilor prin programe de masterat și doctorat axate pe economie și afaceri internaționale. Activitatea desfășurată de-a lungul a peste două decenii se remarcă prin implicarea constantă în procesul didactic, cercetarea științifică și formarea continuă. Participarea activă la conferințe naționale și internaționale, dezbateri academice și publicarea de articole și lucrări de specialitate evidențiază angajamentul față de dezvoltarea cunoașterii în domeniu.

Contribuțiile semnificative la elaborarea programelor de studii și la actualizarea curriculei universitare confirmă preocuparea pentru alinierea educației economice la cerințele pieței globale și la evoluțiile contemporane ale mediului academic.

Pe parcursul carierei universitare, am urmărit să construiesc o arhitectură didactică coerentă, în care fiecare disciplină predată (Mediul internațional de afaceri, Tranzacții internaționale cu servicii, Finanțe internaționale, Cadrul instituțional de reglementare a serviciilor logistice, Turism internațional și Relații Economice Internaționale) să contribuie la înțelegerea profundă a serviciilor în context internațional. Prin aceste cursuri, am urmărit să creez o punte între teorie și practică, adaptând conținutul didactic la realitățile mediului internațional de afaceri și la provocările digitalizării.

Analiza realizată în cadrul lucrării evidențiază abilitățile mele didactice și capacitatea de cercetare independentă, deschizând noi orizonturi metodologice și științifice. Totodată,

reflectă aptitudinea mea de a conduce echipe interdisciplinare, contribuind la consolidarea vizibilității internaționale a rezultatelor obținute.